

Số: 20/2023/QĐST-DS

Hà Nội, ngày 14 tháng 3 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN ĐÔNG ĐA

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Vũ Lệ Quyên

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Quỳnh Nga – Thư ký Toà án nhân dân quận Đống Đa.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Yến - Kiểm sát viên.

Ngày 14 tháng 3 năm 2023, tại trụ sở Toà án nhân dân quận Đống Đa mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 135/2022/TLST-DS ngày 08 tháng 7 năm 2022 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 15/2023/QĐST-DS ngày 06 tháng 3 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Ông **Nguyễn C** - sinh năm 1934 (đã chết ngày 15/11/2022).

Người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng dân sự của ông Nguyễn C: Chị Nguyễn Bích V – sinh năm 1976; Đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: phố H, phường Đ, quận H, Thành phố Hà Nội.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Ông Nguyễn C yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim C – sinh năm 1933; Đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: tập thể K, phường K, quận Đ, Thành phố Hà Nội (là chị gái ruột của ông) mất năng lực hành vi dân sự và đề nghị Tòa án chỉ định người giám hộ cho bà Nguyễn Thị Kim C.

Ngày 15/11/2022, ông Nguyễn C chết. Những người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông Nguyễn C theo quy định của pháp luật gồm: vợ của ông C là bà Phùng Thị B và các con ruột của ông C là chị Nguyễn Bích T, chị Nguyễn Bích V. Tuy nhiên, bà Phùng Thị B và chị Nguyễn Bích T đã có ý kiến tự nguyện từ chối việc kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông C, đồng thời nhất trí để chị Nguyễn Bích V toàn quyền kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông C.

Bà Nguyễn Thị Kim C không có chồng, không có con đẻ, không có con nuôi. Bố, mẹ và các anh, em ruột của bà C đều đã chết. Các cháu ruột của bà C đều thông nhất đề nghị Toà án chỉ định chị Nguyễn Bích V là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị Kim C.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội nhận định:

[1]. Về thẩm quyền giải quyết:

Yêu cầu về việc “tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là bà Nguyễn Thị Kim C hiện đang cư trú tại quận Đống Đa nên căn cứ khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội.

[2]. Về nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 19/4/2022 của ông Nguyễn C và các tài liệu, chứng khác có trong hồ sơ, nội dung vụ việc như sau:

Bà Nguyễn Thị Kim C – sinh năm 1933; Đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: tập thể K, phường K, quận Đ, Thành phố Hà Nội) trước đây là giáo viên dạy bộ môn Vật lý tại trường PTTH Phan Đình Phùng, Thành phố Hà Nội, nay đã nghỉ hưu. Bà C sống độc thân, không có chồng và không có con. Cách đây khoảng 03 năm, bà C có biểu hiện của người mất trí nhớ và đến thời gian gần đây thì bà C gần như mất trí nhớ hoàn toàn, không thể nhận thức, làm chủ được hành vi của mình.

Ông Nguyễn C, người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông Nguyễn C là chị Nguyễn Bích V yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim C mất năng lực hành vi dân sự và yêu cầu Tòa án chỉ định người giám hộ cho bà C.

Tại bản Kết luận giám định sức khoẻ tâm thần theo trung cầu số 36/KLGD ngày 02/3/2023 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương, kết luận: Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị Kim C bị bệnh Mất trí trong bệnh Alzheimer. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F00. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội tham gia phiên họp, nêu quan điểm: Thẩm phán đã thực hiện đúng, đầy đủ các trình tự, thủ tục tố tụng theo quy định của pháp luật và đề nghị Tòa án nhân dân quận Đống Đa áp dụng Điều 376, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, Điều 49 của Bộ luật dân sự năm 2015 chấp nhận đơn yêu cầu của ông Nguyễn C và chị Nguyễn Bích V về việc

yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim C mất năng lực hành vi dân sự. Công nhận chị Nguyễn Bích V (cháu ruột của bà C) là người giám hộ cho bà C.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu...Toà án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

Như vậy, yêu cầu của ông Nguyễn C, chị Nguyễn Bích V về việc yêu cầu Toà án tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim C là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định chị Nguyễn Bích V là người giám hộ của bà Nguyễn Thị Kim C là phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Chị Nguyễn Bích V có các nghĩa vụ của người giám hộ được quy định tại Điều 57 Bộ luật dân sự năm 2015, cụ thể như sau:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;
- Quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Chị Nguyễn Bích V có các quyền của người giám hộ được quy định tại Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015, cụ thể như sau:

- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, C dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;
- Được thanh toán các C phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

[3]. **Về lệ phí và các vấn đề khác:** Chị Nguyễn Bích V - người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông Nguyễn C được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự và có quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;
- Căn cứ khoản 1 Điều 22, điểm c khoản 1 Điều 47, Điều 54, Điều 57, Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015.
- Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Toà án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn C do chị Nguyễn Bích V là người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng dân sự.

Tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim C (sinh năm: 1933; Đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: tập thể K, phường K, quận Đ, Thành phố Hà Nội) là người mất năng lực hành vi dân sự.

Chỉ định người giám hộ của bà Nguyễn Thị Kim C là chị Nguyễn Bích V (sinh năm 1976; Đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: phố H, phường Đ, quận H, Thành phố Hà Nội) – cháu ruột của bà C.

Người giám hộ có các nghĩa vụ:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;
- Quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ có các quyền:

- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, C dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;
- Được thanh toán các C phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Chị Nguyễn Bích V - người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của ông Nguyễn C được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

3. Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Toà án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Toà án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp;
- Lưu: hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỢP

VŨ LỆ QUYÊN